

AARHUS UNIVERSITY DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH

Steno Diabetes Center Copenhagen

Strukturel forebyggelse går hånd-i-hånd med differentieret forebyggelse i fremtidens sundhedsarbejde

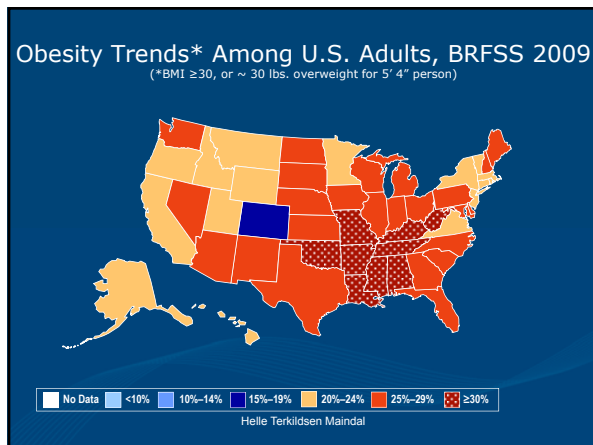
Dansk Epidemiologisk Selskab
27-04-2017

Helle Terkildsen Maimdal, MPH, Ph.d.,
Steno Diabetes Center, Copenhagen, Sundhedsfremme forskning Institut for Folkesundhed, Sektion for Sundhedsfremme og Sundhedsvæsen, Aarhus Universitet

Nye forebyggelsesveje?

- **Om strukturel og individuel forebyggelse**
- Fremtidens forebyggelse skal ses fra et multifactorielt perspektiv
  - Social ulighed i sundhed
  - Determinanter for sundhedsadfærd
- **Nye bud på forebyggelsesstrategier**
  - Multifactorielle løsninger
  - Komplekse interventioner
- Udviklingspotentialet i interventionsforskning fx valg af design og outcomes

Helle Terkildsen Maimdal

Steno Diabetes Center Copenhagen

Fordele ved strukturel forebyggelse

- Søger at påvirke hele populationens adfærd
- Kan medføre adfærdreguleringer for flere som også er i risiko
- Alle underlægges samme anbefalinger eller love

Fordele

- Radikal
- Stort forebyggelses-potentiale
- Sociale håndterbar

Helle Terkildsen Maimdal

Steno Diabetes Center Copenhagen

Ulemper ved strukturel forebyggelse

- Stor betydning på befolkningsniveau – lille betydning for det enkelte individ
- Hele befolkningen er målgruppen, og ansvaret kan derved blive diffust og mindske motivation
- Sundhedsprofessionelle motiveres mindre, når udfaldet er ikke-opstået-sygdom og deres viden og råd er offentlig kendt
- Sundhedsrisikoen er ikke den samme i hele befolkningen og individer der i forvejen er i lav risiko kan risikere at blive belastet og bekymre sig unødigt

Ulemper

- Forebyggelses-paradox
- Lav motivation hos individet
- Lav motivation hos klinikerne
- Skaber bekymring hos alle

Helle Terkildsen Maimdal

Steno Diabetes Center Copenhagen

Fordele ved individuel forebyggelse

- Strategien er skræddersyet til individer, der er i størst risiko for negative helbredsudfald
- Individerne motiveres ved at være specifikke modtagere, og ansvaret bliver dermed ikke diffust, men selektivt
- Sundhedsprofessionelle motiveres af at kunne tilbyde nødvendig hjælp, når individet er i en overrisiko
- Individligheden kan være mindre omkostningsfuld, da færre ressourcer er nødvendige til behandling af færre personer.
- Højrisikoindivider har et større potentiale for at kunne mindske deres risikoprofil

Fordele

- Skræddersyet til individet
- Selektivt ansvar skaber motivation
- Motiverede klinikere
- Færre ressourcer
- Nemmere identificerbar effekt

Helle Terkildsen Maindal

Steno Diabetes Center Copenhagen

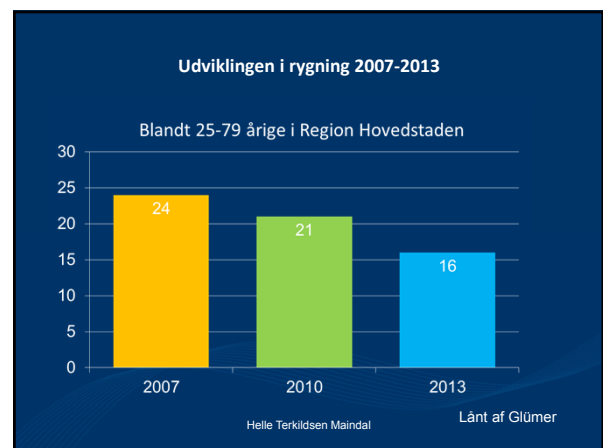
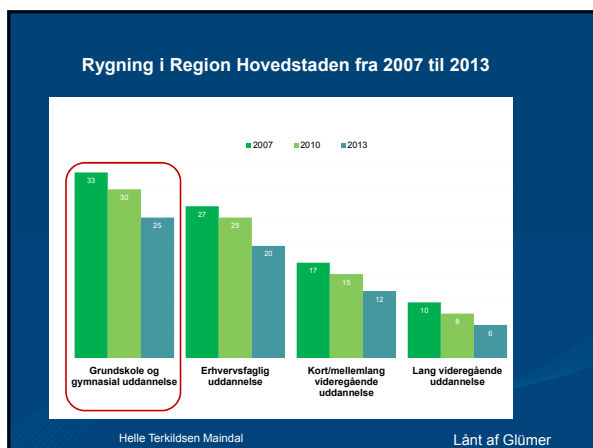
Ulemper ved individuel forebyggelse

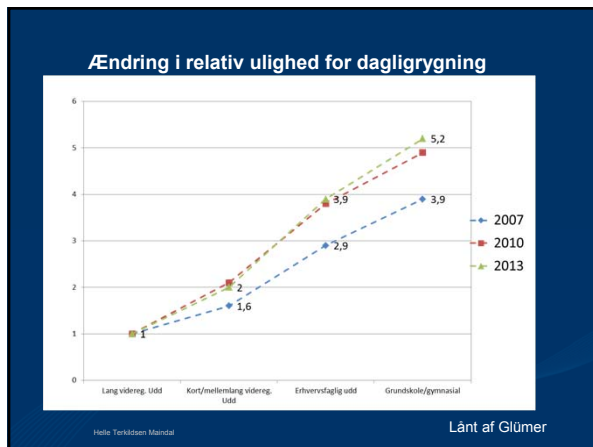
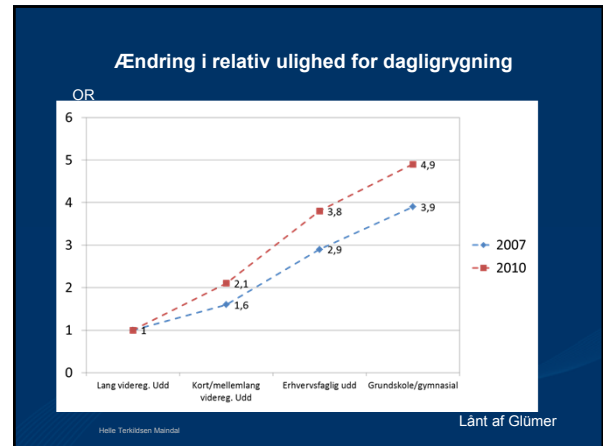
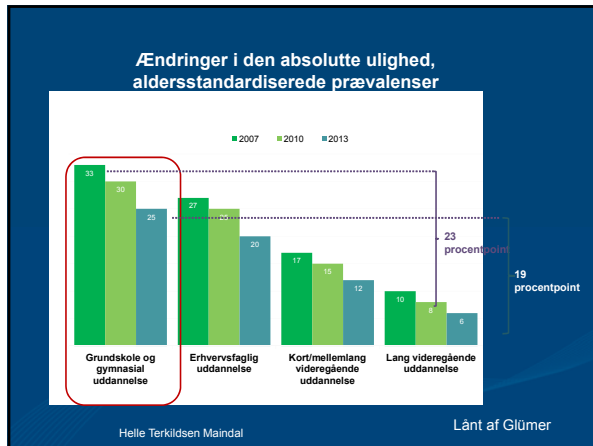
- Høje omkostninger ved identificering af højrisikoindivider. Initiating er dyr og der bør laves follow-up screeninger, specielt hvis risikofaktoren indtræffer i en tidlig alder
- Der optræder ofte selektion, hvor kun en mindre andel af højrisikoindivider indgår i screeningen
- "a larger number of people at a small risk may give rise to more cases than the small number who are at high risk"
- Potentialet for overordnet forebyggelse lavt, da det både er svært at forudsige sygdom hos personer, og efter screening kan en rask person stadig pludselig blive syg.
- Det er sjældent nemt selv at ændre sundhedsadfærd, da det kan være mindre accepteret i sociale sammenhænge.

Ulemper

- Screeningsomkostninger
- Selektionsbias
- Sekundær og tertiær forebyggelse
- Tilfældigheder hvem der bliver syge
- Socialt upassende

Helle Terkildsen Maindal

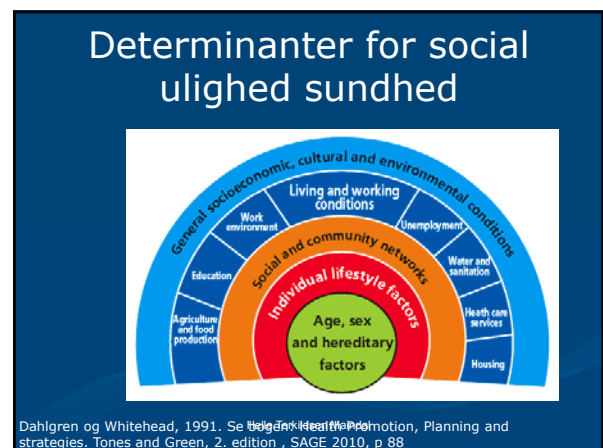
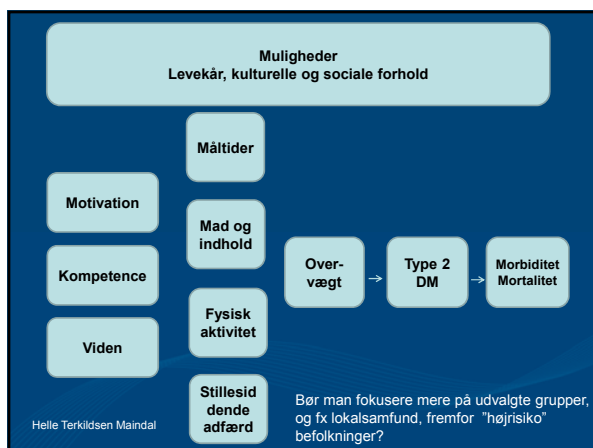

Ulighed

- Hjælper befolkningsstrategier de bedst stillede?

Helle Terkildsen Maindal

Determinanter for overvægt

- **Individuelle:** forkert/for meget fødevarerindtag, forkert/ for lidt aktivitetsniveau
- **Sociale:** uhensigtsmæssige vaner og adfærd i familie, vennekreds, arbejdsplads
- **Institutionelle:** kantineudbud, prispolitik
- **Nationalt/internationalt:** Reklame, social marketing, varedeklaration, moms – der ikke understøtter de gode valg.

Helle Terkildsen Maindal

Indsats: Forebyggelse af overvægt

Modificeret: CDCs forebyggelse af overvægt

Forebyggelse af overvægt og fedme blandt børn, unge, og voksne

Ramme for indsats for at fremme fysisk aktivitet

Helle Terkildsen Maindal

Model for a comprehensive approach to healthy lifestyle promotion, education, and interventions.

From: Healthy lifestyle interventions to combat noncommunicable disease—a novel nonhierarchical connectivity model for key stakeholders: a policy statement from the American Heart Association, European Society of Cardiology, European Association for Cardiovascular Prevention and Rehabilitation, and American College of Preventive Medicine

Date of download: 4/12/2017
Arenas et al Eur Heart J. 2015;36(31):2097-2109. doi:10.1093/eurheartj/ehv207

Paradigme skifte (Arenas et al, 2017, Progress in cardiovascular diseases, 59, p 419)

- To address the chronic disease burden successfully, there is a need to reformulate our approach to medicine, and shift away from "waiting for diseases to come" to recognise that what constitutes a "health care setting" must change to.... parks, schools, workplaces – all ideally for the delivery of primordial and primary prevention..

Parker, skoler, arbejdspladser

Helle Terkildsen Maindal

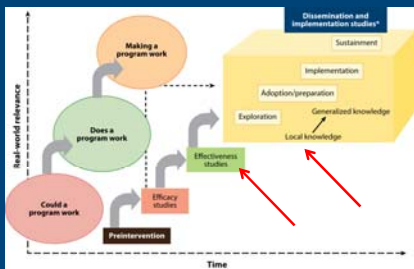
Fordele ved både "honning og syltetøj" forebyggelse

Helle Terkildsen Maindal

Udfordring: Hvilke evalueringsdesign skal vi vælge?

Helle Terkildsen Maindal

Helle Terkildsen Maindal

Hvilke evalueringsdesign skal vi vælge?

- fra klinik til public health -opgør mod det eksisterende RCT evidens paradigme -
- (ikke opgør mod RCT)
- Andre evidenskræterier?
- Kvasi-eksperimenter
- Naturlige eksperimenter
- Analyse af mekanismer

Helle Terkildsen Maindal

Natural Experiments: An Overview of Methods, Approaches, and Contributions to Public Health Intervention Research

Peter Craig, Srinivasa Vittal Katikireddi,
Alastair Leyland, and Frank Popham

MRC/CSO Social and Public Health Sciences Unit, University of Glasgow, Glasgow G2 3JL, United Kingdom; email: peter.craig@glasgow.ac.uk, vittal.katikireddi@glasgow.ac.uk, alastair.leyland@glasgow.ac.uk, frank.popham@glasgow.ac.uk

Keywords
population health interventions, evaluation methods, causal inference

Abstract
Population health interventions are essential to reduce health inequalities and tackle other public health priorities, but they are not always amenable to randomised controlled trials.

Annu. Rev. Public Health 2017. 38:39–56

Relevante outcomes i sundhedsfremme og forebyggelse

	Quality of life, functional independence, equity		
Health and social outcomes	Mortality, morbidity, disability		
Intermediate health outcomes	Health lifestyles	Effective health services	Healthy environments
Health promotion outcomes	Health literacy	Social influence and action	Healthy public policy and organisational practice
Health promoter actions	Education	Facilitation	Advocacy

Helle Terkildsen Maindal

- Et opgør med dikotomien i forebyggelses strategier
- Integreerede forebyggelsesmetoder, der fokuserer på livsforløb, sårbare målgrupper og forebyggelsesarenaer
- Epidemiologien kan hjælpe med nye designs, nye analysemetoder, og nye outcomemål, så vi kan vurdere omkostningseffektivitet
- Og... dermed udvikle og evaluere de mest sundhedsfremmende, omkostningseffektive interventioner